

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นิตยสารเป็นสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์อย่างหนึ่งซึ่งมีกำเนิดและวิวัฒนาการอันยาวนาน ถ้าจะพิจารณาความแตกต่างระหว่างนิตยสารกับหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว ก็เห็นได้ว่า ในขณะที่หนังสือพิมพ์รายวันมุ่งที่จะรายงานข่าวเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้ผู้รับสารได้ทราบ นิตยสารกลับมุ่งที่จะรับใช้ผู้อ่านของตนในด้านอื่น ๆ อันเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนด้วยเช่นเดียวกัน นั่นคือการให้ความรู้ ความบันเทิง ตลอดจนการประกาศโฆษณาสินค้าต่าง ๆ¹

จากทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน (Theory of Media Structure and Function) ได้เสนอว่าสังคมประกอบไปด้วยระบบย่อย ๆ ต่าง ๆ ซึ่งระบบย่อยเหล่านี้มีความเกี่ยวพันติดต่อกันและช่วยกันผดุงรักษาระบบใหญ่เอาไว้² โดยมีสื่อมวลชนทำหน้าที่เชื่อมโยงระบบย่อยต่าง ๆ ในสังคมให้เกิดการรวมตัวกัน ดังนั้น จึงเกิดการตั้งคำถามขึ้นมาว่า สื่อมวลชนควรแสดงบทบาทของตนเองอย่างไรเพื่อบรรลุหน้าที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ได้มีการตั้งความคาดหวังต่อบทบาทหน้าที่พื้นฐาน (Media Functions Basic) ของสื่อมวลชนไว้ 5 ประการด้วยกัน ดังนี้³

¹ ระวีวรรณ ประกอบผล, “นิตยสารไทย,” ใน วิวัฒนาการสื่อมวลชนไทย (กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 49.

² กาญจนา แก้วเทพ, การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 34.

³ ยุพดี จิตติกุลเจริญ, ทฤษฎีสื่อสารมวลชน (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536), หน้า 88 - 89. (อัดสำเนา)

1. บทบาทในการทำหน้าที่รายงานและสอดส่องสังคม (Surveillance)
 2. บทบาทในการทำหน้าที่เชื่อมโยงตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม (Correlation)
 3. บทบาทในการทำหน้าที่ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม เป็นนักการศึกษาให้การศึกษาแก่สังคม (Transmission)
 4. บทบาทในการทำหน้าที่ระดมพลังการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม (Mobilization)
 5. บทบาทในการทำหน้าที่ให้ความบันเทิงแก่สังคม (Entertainment)
- จากบทบาทหน้าที่พื้นฐานทั้ง 5 ประการดังกล่าวนี้ สามารถจัดหมวดหมู่ได้ใหม่เป็น 3 ลักษณะ คือ
1. บทบาทในการสะท้อนสังคม ได้แก่ การทำหน้าที่รายงานและสอดส่องสังคม (Surveillance)
 2. บทบาทในการวิพากษ์วิจารณ์สังคม ได้แก่ การทำหน้าที่เชื่อมโยงตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม (Correlation) การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม (Transmission) และการระดมพลังการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม (Mobilization)
 3. บทบาทในการให้ความบันเทิงกับสังคม (Entertainment)
- เนื่องจากนิตยสารเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง ดังนั้นนิตยสารจึงมักถูกตั้งความคาดหวังต่อการทำบทบาทหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนทั้ง 3 ลักษณะ ดังที่ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกัน
- แต่อย่างไรก็ดี นิตยสารเป็นสื่อสิ่งพิมพ์อีกชนิดหนึ่งที่ตอบสนองต่อความสนใจใคร่รู้ของมนุษย์ ซึ่งมีการแตกออกเป็นประเภทต่าง ๆ มากมาย จนอาจกล่าวได้ว่า ประเภทของนิตยสารนั้นมีมากเท่า ๆ กับกิจกรรมหรือความสนใจของมนุษย์เลยทีเดียว⁴ ดังนั้นการแสดงบทบาทของนิตยสารแต่ละประเภทจึงมีการเน้นบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน แต่โดยสภาพทั่วไปในปัจจุบันจะเห็นว่านิตยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสดงบทบาทในการให้ความบันเทิงกับสังคมมากที่สุด ทั้งนี้เป็นไปโดยระบบกลไกทางการตลาด มีนิตยสารเพียงไม่กี่ประเภทเท่านั้นที่ยังคงพยายามสนองต่อการพัฒนาทางความคิดเชิงสังคมศาสตร์ โดยแสดงบทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมอย่างลุ่มลึกและมีเหตุผล

⁴ Richard A. Schwarzlose, "magazine," *Encyclopedia Americana* 18 (1996): 76.

นิตยสารแนววรรณกรรม เป็นนิตยสารอีกประเภทหนึ่งที่มุ่งให้ความรู้อันละเอียดลึกซึ้งและหนักไปในทางให้สาระที่เป็นจุดแสงสว่างทางปัญญาแก่ผู้อ่าน⁵ ผู้จัดทำนิตยสารแนวนี้นี้ได้แก่กลุ่มของนักคตินักเขียน ซึ่งเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งของสังคมที่มีแนวคิดเชิงสังคมศาสตร์อย่างน่าสนใจ แม้เนื้อหาของนิตยสารโดยรวมจะเน้นอยู่กับเรื่องของวรรณกรรม แต่ก็มีารเชื่อมโยงกลับเข้ามาวิเคราะห์ถึงระบบโครงสร้างทางสังคมอยู่เสมอ เรื่องราวต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอในนิตยสารแนววรรณกรรมจะเป็นเรื่องที่เขียนอย่างจริงจัง (Serious Literary) และมีคุณภาพสูง (High Quality)⁶

จากการศึกษาความเป็นมาของนิตยสารแนววรรณกรรมในประเทศไทยพบว่า นิตยสารที่จัดเป็นต้นแบบของนิตยสารแนววรรณกรรมในปัจจุบัน ได้แก่ นิตยสาร โลกหนังสือ ซึ่งออกจำหน่ายครั้งแรกในปี พ.ศ. 2520 แม้นิตยสารฉบับนี้จะมีระยะเวลาในการดำเนินการอยู่เพียง 6 ปี แต่ก็มีอิทธิพลต่อการเกิดนิตยสารแนววรรณกรรมฉบับอื่น ๆ ตามมา ทั้งนี้พิจารณาได้จากบทสัมภาษณ์บรรณาธิการของนิตยสารแนววรรณกรรมในระยะต่อมาว่า ต่างก็ได้รับแรงคลอบันดาลใจในการจัดทำจากการอ่านนิตยสาร โลกหนังสือ^{*}

แม้ในระยะมากกว่า 20 ปี ที่ผ่านมา จะมีนิตยสารแนววรรณกรรมเกิดขึ้นอีกหลายฉบับ แต่ก็มีอยู่เพียง 4 ฉบับ ที่มีความสำคัญและมีอายุในการดำเนินงานที่ยาวนานกว่าฉบับอื่น ๆ ได้แก่ นิตยสาร โลกหนังสือ (พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2526) ช่อกระแสด (พ.ศ. 2521 - ปัจจุบัน) ถนนหนังสือ (พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2530) และ Writer (พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2541) โดยในปี พ.ศ. 2539 นับว่าเป็นปีที่มีความสำคัญต่อนิตยสารแนวนี้นี้ เนื่องจากนิตยสารแนววรรณกรรมซึ่งเหลืออยู่เพียง 2 ฉบับในขณะนั้นคือ ช่อกระแสด และ Writer เกิดปัญหาในการดำเนินการอย่างรุนแรง Writer โดยสำนักพิมพ์บ้านหนังสือประกาศยุติการดำเนินการ ในขณะที่ ช่อกระแสด ประกาศออกมาอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกว่าอาจปิดดำเนินการในปีต่อไป หากจำนวนสมาชิกยังไม่เพิ่ม จนทำให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มนักเขียนขึ้น มีการร่วมกันจัดทำกิจกรรมเพื่อหาเงินทุนช่วยเหลือให้ ช่อกระแสด สามารถจดทะเบียนยกฐานะขึ้นมาเป็นมูลนิธิได้ ดังนั้น ปี พ.ศ. 2539 จึงนับว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญอีกปีหนึ่งของนิตยสารแนวนี้นี้

⁵ ระวีวรรณ ประกอบผล, นิตยสารไทย (กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 197.

⁶ E. W. Hildick, A Close Look at Magazines & Comics (London: Faber and Faber LTD., 1966), pp. 43 - 45.

* อ่านรายละเอียดในบทที่ 4.

นิตยสารแนววรรณกรรม เป็นนิตยสารที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการตลาด มียอดพิมพ์และยอดจำหน่ายไม่สูงมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นนิตยสารเฉพาะกลุ่ม และการทำงานเป็นไปโดยตอบสนองความพึงพอใจของผู้จัดทำมากกว่าจะตอบสนองกลไกทางการตลาด⁷ ดังนั้นอายุในการจัดทำนิตยสารแนวนี้จึงไม่นานมากนักและมีปัญหาในการดำเนินการมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับปัญหาทางด้านเงินทุน

แต่อย่างไรก็ดี แม้นิตยสารแนวนี้จะไม่ประสบความสำเร็จทางการตลาด แต่เมื่อพิจารณาในแง่เนื้อหาจะเห็นว่าเนื้อหาของนิตยสารแนวนี้มีคุณค่าควรแก่การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนิตยสารไม่จำเป็นต้องมองผลทางการตลาด จึงทำให้เนื้อหาของนิตยสารมีความเป็นอิสระที่จะวิเคราะห์วิจารณ์สังคมตามมุมมองของนักเขียนอย่างเต็มที่

ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน (Theory of Media Structure and Function) ได้ตั้งความคาดหวังต่อสื่อมวลชนว่าจะทำหน้าที่ในการเชื่อมประสานระบบต่าง ๆ ในสังคมให้สามารถดำรงรักษาระบบใหญ่ไว้ได้ ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของนิตยสารแนววรรณกรรมซึ่งเป็นนิตยสารทางความคิดและภูมิปัญญาว่า ได้แสดงบทบาทหน้าที่ในฐานะของสื่อมวลชนตามทฤษฎีดังกล่าวนี้อย่างไร

การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาจากนิตยสาร 4 ฉบับ คือ โลกหนังสือ ช่อกระแสด ถนนหนังสือ และ Writer โดยจะศึกษาจากเนื้อหาของนิตยสารในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2539 และจะพิจารณาจากบทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมเท่านั้น มิได้รวมมาถึงบทบาทในการให้ความบันเทิงกับสังคมด้วย

⁷ สัมภาษณ์ สุชาติ สวัสดิ์ศรี บรรณาธิการนิตยสารโลกหนังสือและช่อกระแสด, อ้างถึงใน ทิพากร บุญอ่ำ และพิเชษฐ ทาศรี, "GM INTERVIEW สุชาติ สวัสดิ์ศรี." GM 11 (กุมภาพันธ์ 2540): 100 - 101.

2. ปัญหาวิจัย

1. นิตยสารแนววรรณกรรมในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2539 มีความเป็นมาอย่างไร
2. นิตยสารแนววรรณกรรมในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2539 แสดงบทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมอย่างไร
3. นิตยสารแนววรรณกรรมในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2539 สะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมในประเด็นใด
4. อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมไม่ว่าจะทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการและบทบาทของนิตยสารแนววรรณกรรมอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของนิตยสารแนววรรณกรรมในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2539
2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมของนิตยสารแนววรรณกรรมในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2539
3. เพื่อวิเคราะห์ประเด็นในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมของนิตยสารแนววรรณกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2539
4. เพื่อวิเคราะห์บริบทแวดล้อมไม่ว่าจะทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่ทำให้เกิดนิตยสารแนววรรณกรรมขึ้นในสังคมไทย และอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของนิตยสารแนวนี้

4. ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

1. นิตยสารในประเทศไทย มีการส่งเสริมศิลปะทางการประพันธ์มานานแล้ว แต่นิตยสารที่มีรูปแบบเป็นนิตยสารแนววรรณกรรมอย่างชัดเจน เริ่มปรากฏขึ้นในปี พ.ศ. 2520 โดยนิตยสาร โลกหนังสือ น่าจะเป็นต้นแบบของนิตยสารแนววรรณกรรมในระยะต่อมา

2. นิตยสารแนววรรณกรรมแสดงบทบาทในการผดุงรักษาระบบใหญ่ของสังคมเอาไว้ตามความคาดหวังของทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน ได้แก่ การทำหน้าที่สอดส่องรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม (Surveillance) การเชื่อมโยงตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม (Correlation) การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม (Transmission) และการระดมพลังเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม (Mobilization)

3. ประเด็นสำคัญที่ถูกนำเสนอในนิตยสารแนววรรณกรรมน่าจะเป็นการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมในแง่ต่าง ๆ ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

4. นิตยสารแนววรรณกรรมแต่ละฉบับจะมีบทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์ที่แตกต่างกันไปตามนโยบายของผู้บริหาร รวมทั้งสถานะแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในขณะนั้นด้วย

5. ข้อจำกัดการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ซึ่งจะศึกษาจากเนื้อหาของนิตยสาร 4 ฉบับ เป็นหลัก ได้แก่ นิตยสาร โลกหนังสือ ช่อกระแจะ ถนนหนังสือ และ Writer โดยจะเริ่มศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนถึงปี พ.ศ. 2539

สาเหตุที่เริ่มศึกษาในปี พ.ศ. 2520 เป็นเพราะปีนี้เป็นปีที่นิตยสาร โลกหนังสือ ซึ่งถือว่าเป็นต้นแบบของนิตยสารแนววรรณกรรมในปัจจุบันเริ่มออกจำหน่ายเป็นปีแรก ส่วนสาเหตุที่ศึกษาถึงปี พ.ศ. 2539 เป็นเพราะปีนี้เป็นปีที่นิตยสาร Writer โดยสำนักพิมพ์บ้านหนังสือปิดดำเนินการ และนิตยสาร ช่อกระแจะ ประกาศออกมาอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกว่าอาจปิดดำเนินการในปีต่อไปหากจำนวนสมาชิกยังไม่เพิ่ม จนทำให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มนักเขียนขึ้น มีการร่วมกันจัดทำกิจกรรมเพื่อหาเงินทุนช่วยเหลือให้ ช่อกระแจะ สามารถจดทะเบียนยกฐานะขึ้นมาเป็นมูลนิธิ ดังนั้น ปี พ.ศ. 2539 นี้ จึงถือว่าเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญอีกปีหนึ่งของนิตยสารแนววรรณกรรมในประเทศไทย

2. ตามทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน (Theory of Media Structure and Function) นั้น สื่อมวลชนมีหน้าที่พื้นฐานอยู่ 5 ประการ ด้วยกัน ซึ่งรวมถึงบทบาทในการให้ความบันเทิงกับสังคมด้วย (Entertainment) แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งศึกษาเพียงบทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมเท่านั้น จึงมิได้นำบทบาทนี้มาร่วมในการวิเคราะห์ด้วย

3. เนื้อหาของนิตยสารแนววรรณกรรมจะนำเสนอทั้งเรื่องราวของวรรณกรรมในประเทศและต่างประเทศ แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาถึงบทบาทของนิตยสารแนววรรณกรรมในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมไทยเท่านั้น ดังนั้นจึงจะได้ศึกษาเฉพาะเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคมไทย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการของนิตยสารแนววรรณกรรมในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2539 อันจะทำให้เห็นนิตยสารแนววรรณกรรมที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานต่อไปได้

2. ทำให้ทราบถึงบทบาทและประเด็นในการวิพากษ์วิจารณ์และสะท้อนสังคมของนิตยสารแนววรรณกรรมไทยต่อสภาพทาง สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2539 อันจะทำให้เข้าใจสภาพสังคมไทยในระบอบนี้ได้ดียิ่งขึ้นในแง่มุมของการสื่อสาร

3. ทำให้สามารถเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหาของนิตยสารแนววรรณกรรมเกี่ยวกับ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในแต่ละช่วงของรัฐบาลต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2539 อันจะทำให้เข้าใจถึงความเหมือนและความต่างของสภาพสังคมและการเมืองไทยในแต่ละรัฐบาลในมุมมองของนักเขียน ซึ่งเป็นอีกมุมมองหนึ่งที่ทำให้เข้าใจถึงความเหมือนหรือความต่างของสภาพสังคมและการเมืองไทยในแต่ละรัฐบาล ซึ่งบางส่วนขององค์ความรู้นี้อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ และอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยรัฐบาลหรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

4. ทำให้เห็นโลกทัศน์ของนักเขียนไทยว่ามองสังคมไทยอย่างไร ทิศทางไหน รวมถึงเสนอวิธีแก้ไขอย่างไร ซึ่งบางอย่างรัฐบาลหรือองค์กรเอกชนอื่น ๆ อาจนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของสังคมไทยได้

5. เป็นส่วนหนึ่งของการทำให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของสื่อมวลชนประเภทนี้ และให้ความสนับสนุนนิตยสารแนวนี้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งทำให้เห็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของนิตยสารแนวนี้เพื่อใช้ในการพัฒนาทางความคิดต่อไป

7. นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

นิตยสารแนววรรณกรรม หมายถึง

1. นิตยสารที่มุ่งเน้นนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสั้น นวนิยาย บทกวี เรื่องราวของนักเขียน หนังสือ บทความ บทวิจารณ์ บทความแสดงความคิดเห็น รวมถึงแนวความคิดต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับวรรณกรรม

2. เนื้อหาดังกล่าวในข้อ 1 จะเน้นคุณค่าสาระในเชิงสังคม ได้แก่

1. สาระเกี่ยวกับการปลูกเร้าการต่อสู้ของนักศึกษาประชาชนให้ลุกขึ้นต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม หรือชี้แนะให้เห็นความจริงในชีวิต และรวมทั้งการด่าว่าประชดประชันเพื่อจะให้อึ้งสีกตัว

2. สาระเกี่ยวกับการต่อสู้ของกรรมกร

3. สาระเกี่ยวกับการต่อสู้ของชาวนา

4. สาระเกี่ยวกับชีวิตโดยทั่วไป ได้แก่การมุ่งเน้นที่สภาพความทุกข์ยากของประชาชน

5. สาระเกี่ยวกับความแปลกแยกโดดเดี่ยวของวิถีชีวิตของคนในสังคมเมือง

6. สาระเกี่ยวกับการค้นหาความหมายของชีวิตในแง่อื่น ๆ

วรรณกรรม หมายถึง งานหนังสือ เรื่องที่แต่งขึ้นอย่างมีศิลปะ ได้แก่ เรื่องสั้น บทกวี นวนิยาย รวมถึงบทความต่าง ๆ

บทบาทในการสะท้อนสังคม หมายถึงบทบาทในการนำเสนอภาพ ข่าวสาร ข้อมูล หรือความเป็นไปของสังคมตามความรับรู้ของผู้เขียนผ่านเนื้อหาของนิตยสาร ซึ่งการแสดงบทบาทดังกล่าวนี้ เป็นไปตามทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน คือการสอดส่องรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ให้คนในสังคมรับทราบ (Surveillance)

บทบาทในการวิพากษ์วิจารณ์สังคม หมายถึงบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งของสังคม ไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตามผ่านเนื้อหาของนิตยสาร ซึ่งการแสดงบทบาทดังกล่าวนี้เป็นไปตามทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน ดังนี้

1. การแสดงบทบาทในการเชื่อมโยงตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม (Correlation)

2. การแสดงบทบาทในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม เป็นนักการศึกษาให้การศึกษากับสังคม (Transmission)

3. การแสดงบทบาทในการระดมพลังเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม (Mobilization)

สังคม หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับบุคคลหรือการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลใน
ชุมชน

เศรษฐกิจ หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก และการบริโภค
ใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชน

การเมืองการปกครอง หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับรัฐหรือแผ่นดิน เกี่ยวกับการ
บริหารประเทศหรือนโยบายในการบริหารประเทศ

วัฒนธรรม หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับภาษา ศิลปะ ความเชื่อ และระเบียบ
ประเพณี ของคนในชุมชน